EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

26. oktoober 2006 *

Kohtuasjas C-36/05,

mille ese on EÜ artikli 226 alusel 31. jaanuaril 2005 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: R. Vidal Puig ja W. Wils, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Hispaania Kuningriik, esindaja: I. del Cuvillo Contreras, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees A. Rosas, kohtunikud A. Borg Barthet ja J. Malenovský (ettekandja),

kohtujurist: E. Sharpston,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 29. juuni 2006. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Ühenduste Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Hispaania Kuningriik vabastas peaaegu kõik või kõik asutuste kategooriad, kes tegelevad autoriõigustega kaitstavate teoste üldsusele laenutamisega, laenutuste korral autoritele tasu maksmise kohustusest, on Hispaania Kuningriik rikkunud

nõukogu 19. novembri 1992. aasta direktiivist 92/100/EMÜ rentimis- ja laenutamisõiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas (EÜT L 346, lk 61; ELT eriväljaanne 17/01, lk 120; edaspidi „direktiiv") artiklitest 1 ja 5 tulenevaid kohustusi.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

2 Direktiivi põhjendus 7 on sõnastatud järgmiselt:

„autorite ja esitajate järjepidev loometegevus ja kunstiline tegevus eeldab piisavat sissetulekut ning eelkõige fonogrammide ja filmide tootmiseks vajalikud investeeringud on eriti suured ja riskantsed; sellise sissetuleku ja tehtud investeeringute tagasisaamise saab tulemuslikult kindlustada ainult juhul, kui asjaomaste õiguste omanikele on tagatud piisav õiguskaitse".

3 Direktiivi artikkel 1 sätestab:

„1. Vastavalt käesoleva peatüki sätetele näevad liikmesriigid artikli 5 sätteid arvestades ette õiguse lubada või keelata autoriõigusega kaitstavate teoste originaalide ja koopiate ning muude artikli 2 lõikes 1 sätestatud objektide rentimist ja laenutamist.

2. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab „rentimine" kasutada andmist piiratud ajaks ja otsese või kaudse majandusliku või kaubandusliku tulu eesmärgil.

3. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab „laenutamine" kasutada andmist piiratud ajaks ja otsese või kaudse majandusliku või kaubandusliku tulu eesmärgita, kui seda teevad üldsusele avatud asutused.

4. Lõikes 1 osutatud õigused ei ammendu autoriõigusega kaitstavate teoste originaalide ja koopiate ning muude artikli 2 lõikes 1 sätestatud objektide müügi ega muu levitamise tagajärjel."

4 Direktiivi artikli 5 lõiked 1–3 sätestavad:

„1. Liikmesriigid võivad näha ette erandid artiklis 1 sätestatud üldsusele laenutamise ainuõigusest, tingimusel et vähemalt autorid saavad sellise laenutamise eest tasu. Liikmesriikidele jääb vabadus määratleda kõnealune tasu võttes arvesse nende kultuuri edendamisega seotud eesmärke.

2. Kui liikmesriigid ei kohalda artiklis 1 sätestatud üldsusele laenutamise ainuõigust fonogrammide, filmide ja arvutiprogrammide suhtes, näevad nad ette tasu vähemalt autoritele.

3. Liikmesriigid võivad vabastada teatavad asutuste kategooriad lõigetes 1 ja 2 osutatud tasu maksmisest."

Siseriiklikud õigusnormid

5 Direktiiv võeti siseriiklikku õigusse üle 30. detsembri 1994. aasta seadusega 43/1994 rentimis- ja laenutamisõiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas (*BOE* nr 313, 31.12.1994, lk 39504). Seda seadust muudeti 12. aprilli 1996. aasta kuningliku dekreetseadusega 1/1996, millega kiideti heaks intellektuaalomandi seaduse konsolideeritud tekst (*BOE* nr 97, 22.4.1996, lk 14369, edaspidi „dekreetseadus").

6 Dekreetseaduse artikli 17 kohaselt:

„Autoril on ainuõigus oma teoseid mis tahes viisil kasutada, eelkõige reprodutseerimis- ja levitamisõigus ning õigus neid üldsusele edastada ja ümber kujundada, mis ilma tema nõusolekuta ei ole lubatud, v.a käesolevas seaduses sätestatud juhtudel."

7 Dekreetseaduse artikkel 19 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Mõiste „levitamine" tähendab teose originaali või selle koopia müümise, rentimise, laenutamise või muul viisil üldsusele kättesaadavaks muutmist.

[...]

3. Mõiste „rentimine" tähendab teose originaali või selle koopiate üldsusele kasutada andmist piiratud ajaks ja otsese või kaudse majandusliku või kaubandusliku tulu eesmärgil.

Rentimise mõiste ei hõlma kasutada andmist näitusteks, fonogrammide või audiovisuaalsete salvestiste, sealhulgas väljavõtete vormis, üldsusele edastamist, samuti kasutada andmist konsulteerimiseks *in situ*.

4. Mõiste „laenutamine" tähendab kasutada andmist piiratud ajaks ja otsese või kaudse majandusliku või kaubandusliku tulu eesmärgita, kui seda teevad üldsusele avatud asutused.

Siin on mõeldud seda, et tegemist ei ole majandusliku või kaubandusliku tulu eesmärgiga, kui laenutamine üldsusele avatud asutuste poolt toob kaasa rahasumma maksmise, mis ei ületa selle tegutsemiseks vajalikke kulusid.

Laenutamise mõiste ei hõlma eespool lõike 3 teises lõigus osutatud tehinguid ja üldsusele avatud asutuste vahelisi tehinguid."

8 Dekreetseaduse artiklitega 17 ja 19 autorile antud laenutamise ainuõiguse suhtes kehtib dekreetseaduse artikli 37 lõikes 2 sätestatud järgmine erand:

„[...] muuseumid, arhiivid, raamatukogud, dokumendikeskused, fonoteegid või videoteegid, mis on üldsusele avatud või mis kuuluvad avalikes huvides tegutsevate mittetulunduslike kultuuri-, teadus- või haridusorganisatsioonide hulka või Hispaania haridussüsteemi kuuluvad haridusasutused ei vaja autoriõiguste omaniku luba ega ole kohustatud teoste laenutamise eest maksma tasu."

Kohtueelne menetlus

9 Komisjon palus 24. aprillil 2003 Hispaania Kuningriigil esitada talle teavet, mis puudutab direktiivi artiklite 1, 2 ja 5 ülevõtmist. Viimane vastas 1. juuli 2003. aasta kirjaga.

10 Vastavalt EÜ artikli 226 esimeses lõigus ette nähtud menetlusele saatis komisjon Hispaania Kuningriigile 19. detsembril 2003 märgukirja, milles palus võtta direktiivi täitmiseks vajalikke meetmeid. Nimetatud liikmesriik esitas oma märkused 19. märtsil 2004.

11 Kuna komisjon pidas neid selgitusi ebapiisavaks, esitas ta Hispaania Kuningriigile 9. juulil 2004 põhjendatud arvamuse, kutsudes viimast üles võtma arvamuse järgimiseks vajalikke meetmeid kahe kuu jooksul arvamuse kättesaamisest.

12 Vastuseks põhjendatud arvamusele esitas Hispaania Kuningriik 13. septembril 2004 kultuuriministri aruande, mis esiteks kordas üle märgukirja vastuses Hispaania ametivõimude esitatud põhjendused ja teiseks märkis ära „kasutatavate eelarveressursside puudumise".

13 Kuna komisjon luges ebapiisavaks Hispaania Kuningriigi põhjendusi, millel põhines viimase seisukoht, siis esitas ta käesoleva hagi.

Hagi

Poolte argumendid

14 Komisjoni arvates tuleneb dekreetseaduse artikli 37 lõikest 2, et kuna teoste laenutamine ei eelda õiguste omaniku luba, on kohustus maksta autoritele nende teoste laenutamise eest tasu nii piiratud, et on alust kahtlustada, kas sellel üldse on praktilist väljundit. Laenutamist teostava „asutuse" ja seda asutust kontrolliva „organisatsiooni" eristamine on tegelikkuses ülemäära formaalne. See seab autoritele makstava tasu sõltuvusse laenaja õiguslikust vormist, mis võimaldab väga lihtsalt tasu maksmise kohustusest kõrvale hoida.

15 Tegelikkuses ei kohaldata seda kohustust juhul, kui ettevõtted, mis tegelevad laenutamisega, on avalik-õiguslikud asutused, Hispaania haridussüsteemi kuuluvad asutused või „avalikes huvides tegutsevad eraõiguslikud kultuuri-, teadus- või haridusalased mittetulunduslikud organisatsioonid".

16 Järelikult kohaldatakse maksmise kohustust üksnes kahel juhul. Esimesel juhul peaks asutus olema eraõiguslik ja tegelema laenutamisega tulu saamise eesmärgil. Niisiis ei käsitata laenutamist „tulu saamise eesmärgil" „laenutamisena" direktiivi mõttes, vaid „rentimisena". Lisaks on tegelikkuses vähetõenäoline, et tulu saamise eesmärgil laenutamisega tegelev organisatsioon laenutaks tasu võtmata. Teisel juhul on küll tegemist eraõigusliku mittetulundusliku organisatsiooniga, kuid see ei ole „avalikes huvides tegutsev kultuuri-, teadus- või haridusorganisatsioon". On raskesti

mõistetav, miks muuseume, raamatukogusid, fonoteeke, videoteeke või mis tahes muid asutusi, mis tegelevad mittetulunduslikul eesmärgil üldsusele laenutamisega, ei võiks käsitleda „avalikes huvides tegutsevate kultuuri-, teadus- või haridusorganisatsioonidena".

17 Niisiis, kuigi on tõsi, et käesoleval juhul võimaldab dekreetseadus formaalselt eristada erinevaid asutuste kategooriaid, ei saa sellist eristamist siiski lugeda kehtivaks, kuna selle mõju on selline, nagu puuduks igasugune eristamine, ja see viiks kõikide laenutuste eest tasu maksmise kohustusest vabastamiseni.

18 Lisaks tuleb direktiivi artikli 5 lõiget 3 kui selle artikli lõikes 1 ette nähtud tasu maksmise kohustusest erandit kehtestavat sätet tõlgendada kitsalt. Sellest tuleneb, et kui omadussõnale „teatavad", mida kasutatakse väljendis „teatavad asutuste kategooriad", jätta andmata konkreetne tähendus, võib see jätta selle sätte ilma kasulikust mõjust ja anda lõikele 3 tõlgenduse, mis on vastuolus direktiivi eesmärgiga. Kuigi on tõsi, et viimane säte jätab liikmesriikidele märkimisväärse hindamisruumi määratlemaks need asutuste kategooriad, mis on tasu maksmise kohustusest vabastatud, muutuks kõikidele või peaaegu kõikidele asutustele kohaldatav „vabastus" üldreegliks.

19 Muu hulgas peaksid autoritele makstavad tasud kompenseerima nende loomingulisi pingutusi. Sellest tuleneb, et maksmise puudumist või sedavõrd madala tasu maksmist, mis ilmselgelt ei ole piisav nende loominguliste pingutuste kompenseerimiseks, ei saa käsitada „tasuna" selle sõna otseses tähenduses.

20 Hispaania Kuningriik leiab oma vastuses esiteks, et autoritele Hispaania õigusnormidega ette nähtud tasu maksmise kohustuse kohaldamise valdkonda ei ole täpne liigitada „äärmiselt piiratuks", kuna komisjon samastas ekslikult „asutused" ja „organisatsioonid". Tegelikkuses on tingimuseks tulu saamise eesmärgi puudumine, mida tuleks kohaldada mitte asutusele endale, vaid seda kontrollivale organisatsioonile. Seega viib nende asutuste samastamine segadusse, jättes mulje, nagu tuleks tulu saamise eesmärki ja üldist huvi kohaldada asutusele endale, mitte seda kontrollivale organisatsioonile. Neil asjaoludel oleks nimetatud kohustuse kohaldamise valdkond, mida komisjon pidas äärmiselt piiratuks, tunduvalt laiem. Lisaks osalevad eraõiguslikud äriühingud väga tihti heategevuses ning tegelevad metseenlusega, mille raames laenutatakse teoseid tasuta ja miski ei takista nende asutuste omanikeks olevatel organisatsioonidel maksta tasu autoritele, kes seda nõuavad.

21 Hispaania Kuningriik väidab seejärel, et autoritele tasu maksmisega seotud üldreegli suhtelise ulatuse ja maksmisest vabastamise osas ei anna ükski direktiivi artikkel tõlgendamiseks vajalikku teavet ega kriteeriume. Niisiis ei ole komisjon, kelle lasub tõendamiskohustus, esitanud tõendeid selle kohta, et autoritele nende teoste laenutamise eest tasu maksmisest vabastamise ulatus tõi nende autoritele kaasa kahju ebapiisava sissetuleku näol, mis takistas viimastel uusi teoseid luua. Komisjon ei ole esitanud tõendeid ega isegi mitte väitnud, et selline vabastus mõjutab siseturu väljakujunemist.

22 Vastupidi komisjoni nõudmisele, mille sisuks on ilma õigusliku aluseta piirata liikmesriikidele antud õigusi näha teatavate või isegi kõigi asutuste kategooriate suhtes ette vabastus, annab direktiiv liikmesriikidele avara kaalutlusõiguse, mis võimaldab neil tasu maksmise kohustust piirata või isegi muuta see sisutuks ulatuses, mis on vajalik endale võetud kultuuriliste eesmärkide täitmiseks, kuna tegemist on eelistingimusega, mis kaalub üles autoritele piisava sissetuleku tagamise tingimuse. Seda tõlgendust kinnitas komisjoni avaldus, mille ta esitas Euroopa Liidu Nõukogule, Euroopa Parlamendile, samuti Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele oma 12. septembri 2002. aasta aruandes Euroopa Liidus üldsusele laenutamise

õiguse kohta [KOM(2002) 502 (lõplik), edaspidi „2002. aasta aruanne üldsusele laenutamise õiguse kohta"]. Komisjon väitis selles dokumendis tõesti, et „teatavatel tingimustel [artikkel 5] on liikmesriikidel lubatud asendada ainuõigus tasu saamise õigusega või üldse mitte tasu ette näha".

23 Viimasena väidab Hispaania Kuningriik, et väljend „teatavad asutuste kategooriad" ei viita nende hulgale, arvule või olulisusele, vaid tähendab ühtemoodi üksteisest eraldiseisvaid, eristatavaid või määratletud asutuste kategooriaid. Sellest tuleneb, et komisjoni poolt nõutud direktiivi artikli 5 lõike 3 tõlgendamine ei vasta nimetatud väljendi tegelikule tähendusele.

Euroopa Kohtu hinnang

24 Komisjon tõstatab käesolevas hagis sisuliselt küsimuse, milline ulatus tuleb omistada direktiivi artikli 5 lõikele 3, mille kohaselt võivad liikmesriigid vabastada „teatavad asutuste kategooriad" selle artikli lõikes 1 osutatud tasu maksmisest.

25 Väljakujunenud kohtupraktikast tulenevalt peab ühenduse õiguse sätte tõlgendamisel arvestama mitte üksnes sätte sõnastust, vaid ka selle konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osaks see säte on (vt eelkõige 18. mai 2000. aasta otsus kohtuasjas C-301/98: KVS International, EKL 2000, lk I-3583, punkt 21, ja 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-156/98: Saksamaa *vs.* komisjon, EKL 2000, lk I-6857, punkt 50).

26 Mis puudutab direktiivi peamist eesmärki, mis tuleneb täpsemalt direktiivi põhjendusest 7, siis on selleks autoritele ja esitajatele piisava sissetuleku tagamine ning eelkõige fonogrammide ja filmide tootmiseks vajalike eriti suurte ja riskantsete investeeringute tagasisaamise kindlustamine (28. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-200/96: Metronome Musik, EKL 1998, lk I-1953, punkt 22, ja 6. juuli 2006. aasta otsus C-53/05: komisjon *vs.* Portugal, EKL 2006, lk I-6215, punkt 24).

27 Kui peaaegu kõik või isegi kõik selliste asutuste kategooriad, mis sellise laenutamisega tegelevad, oleks vabastatud direktiivi artikli 5 lõikes 1 ette nähtud kohustusest, jääksid autorid ilma tasust, mis võimaldaks neil tagasi saada tehtud investeeringud, mis omakorda avaldaks mõju uute teoste loomisele (vt eespool viidatud kohtuotsused Metronome Musik, punkt 24, ja komisjon *vs.* Portugal, punkt 25). Neil tingimustel oleks direktiivi selline ülevõtmine, mis tooks kaasa peaaegu kõigi või isegi kõigi asutuste kategooriate vabastamise tasu maksmisest, otseselt vastuolus kõnealuse direktiivi peamise eesmärgiga.

28 Hispaania Kuningriik väidab selle kohta siiski, et kultuuri edendamisega seotud eesmärk on olulisem autoritele piisava sissetuleku tagamise eesmärgist. Direktiiviga liikmesriikidele antud vabadus võimaldab viimastel niiviisi autoritele ette näha üksnes väga piiratud, sümboolse, isegi olematu tasu. Seda tõlgendust kinnitab 2002. aasta aruanne üldsusele laenutamise õiguse kohta.

29 Mõistagi kujutab kultuuri edendamine endast eesmärki üldistes huvides, mis võimaldab direktiivi artikli 5 lõike 3 alusel tasu maksmise kohustusest vabastada teatavad üldsusele laenutamisega tegelevad asutused. Siiski on õiguste omanike kaitse, mille eesmärk on tagada neile piisav sissetulek, samuti selle direktiivi konkreetne eesmärk, nagu on sõnaselgelt täpsustatud direktiivi põhjenduses 7. Just selle tasu maksmise õiguse kaitsmine oli see, millest vabastamise ulatust ühenduse seadusandja kavatses piirata, nõudes siseriiklikelt ametivõimudelt, et need vabastaksid nimetatud kohustusest üksnes teatavad asutuste kategooriad.

30 Nagu tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktist 26, toetab direktiivi peamisele eesmärgile tuginevat tõlgendust nimetatud artikli 5 lõike 3 sõnastus, mille kohaselt peetakse selles sättes silmas üksnes „teatavaid asutuste kategooriaid". Ühenduse seadusandja eesmärk ei ole olnud lubada liikmesriikidel vabastada selle artikli lõikes 1 osutatud tasu maksmisest peaaegu kõik või isegi kõik asutuste kategooriad (eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Portugal, punkt 21).

31 Peale selle lubab direktiiv vastavalt artikli 5 lõikele 3 liikmesriikidel teha üldsusele laenutamise korral erandi sama artikli lõikes 1 ette nähtud üldisest kohustusest maksta autoritele tasu. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb direktiivi neid sätteid, mis näevad ette erandi selle direktiiviga kehtestatavast üldpõhimõttest, tõlgendada kitsalt (29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-476/01: Kapper, EKL 2004, lk I-5205, punkt 72, ja eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Portugal, punkt 22).

32 Sellest järeldub, et vastupidi Hispaania Kuningriigi väidetele ja nagu tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktist 30, tuleb artikli 5 lõikes 3 esinevat väljendit „teatavad asutuste kategooriad" mõista nii, et see viitab olemuselt kvantitatiivsele mõistele. Niisiis võib nimetatud kohustusest vabastada üksnes piiratud hulga asutuste kategooriaid, mis on potentsiaalselt kohustatud tasuma selle artikli lõike 1 kohaselt tasu.

33 Viimasena, kui direktiivis puuduvad piisavalt täpsed ühenduse kriteeriumid direktiivist tulenevate kohustuste piiritlemiseks, on liikmesriikide ülesanne oma territooriumil kindlaks määrata kõige sobivamad kriteeriumid selleks, et tagada direktiivi täitmine ühenduse õiguses ja eelkõige selles direktiivis ette nähtud piiranguid järgides (vt selle kohta 6. veebruari 2003. aasta otsus kohtuasjas C-245/00: SENA, EKL 2003, lk I-1251, punkt 34, ja 16. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-433/02: komisjon *vs.* Belgia, EKL 2003, lk I-12191, punkt 19).

34 Sellega seoses on ühenduste kohus juba varem otsustanud, et direktiivi artikli 5 lõige 3 lubab liikmesriigil kehtestada vabastuse teatavatele asutuste kategooriatele, kuid ei kohusta teda seda tegema. Kui kõnealuses liikmesriigis valitsevad asjaolud ei võimalda kindlaks määrata asjakohaseid kriteeriume asutuste kategooriate nõuetekohaseks eristamiseks, tuleb kõigilt asjassepuutuvatelt asutustelt nõuda selle artikli lõikes 1 ette nähtud tasu maksmist (eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Belgia, punkt 20).

35 Hispaania Kuningriik viitab argumendile, mille kohaselt ei kohaldata dekreetseaduse artikli 37 lõikes 2 ette nähtud vabastust asutusele, kes tegeleb laenutamisega, vaid „organisatsioonile", kes seda asutust kontrollib.

36 Nagu komisjon õigustatult märkis, kujutab tasu maksmise kohustusest vabastamise sõltuvusse seadmine laenutaja õiguslikust vormist ülemäärast õiguslikku formaalsust, mis võimaldab laenutajal lihtsalt tasu maksmise kohustusest kõrvale hoida. Lisaks ei ole Hispaania Kuningriik esitanud ühtki tõendit selle kohta, mille abil tuvastada asutuse ja seda kontrolliva organisatsiooni vahelise eristamise asjakohasus, kuna need kaks asutust asuvad laenutamistehingus sisuliselt identses olukorras.

37 Hispaania Kuningriik väidab ka, et komisjon ei ole tõendanud, et dekreetseaduse artikli 37 lõikes 2 ette nähtud vabastus jätab autorid ilma piisavast sissetulekust ja moonutab konkurentsi siseturul.

38 See põhjendus tuleb jätta arvestamata, kuna vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on liikmesriigi kohustuste rikkumine objektiivse olemusega (vt eelkõige 17. novembri 1993. aasta otsus kohtuasjas C-73/92: komisjon *vs.* Hispaania, EKL 1993, lk I-5997, lk 19), nii et ühenduse õiguse sätetega kehtestatud kohustuse täitmata jätmine kujutab endast iseenesest kohustuse rikkumist ning tähtsust ei oma asjaolu, et selline täitmata jätmine ei ole kaasa toonud negatiivseid tagajärgi

(vt eelkõige 21. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-392/96: komisjon *vs.* Iirimaa, EKL 1999, lk I-5901, punktid 60 ja 61, ja 26. juuni 2003. aasta otsus kohtuasjas C-233/00: komisjon *vs.* Prantsusmaa, EKL 2003, lk I-6625, punkt 62). Hinnates direktiivi tõlgendamist selle rakendamise selliste tagajärgede uurimise põhjal, nagu seda on autorite ebapiisav sissetulek, seab Hispaania Kuningriik direktiivi tõlgendamise sõltuvusse selle rakendamise mõjust, mis ei järgi õigusliku põhjenduse kahe faasi loogilist ülesehitust.

39 Lisaks, kuigi vastab tõele, et komisjon on 2002. aasta aruandes üldsusele laenutamise õiguse kohta nentinud, et direktiivi artikkel 5 näeb teatud tingimustel ette olematu tasu, puudutab võimalus tasu mitte ette näha siiski üksnes neid asutuste kategooriaid, mis direktiivi artikli 5 lõike 3 alusel on tasu maksmise kohustusest vabastatud. Nagu tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktist 31, tuleb seda sätet tõlgendada kitsalt.

40 Isegi kui Hispaania Kuningriigi väidete toetuseks võiks viidata nimetatud aruandele, on see aruanne igal juhul, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 31 õigesti märkis, kõige enam vaid üks tõlgendamise abivahendeid teiste hulgas ning see ei ole Euroopa Kohtule siduv.

41 Sellest tuleneb, et Hispaania Kuningriik, lisades dekreetseaduse artikli 37 lõikes 2 sisalduva tasu maksmise kohustusest vabastatud asutuste nimekirja peaaegu kõik või isegi kõik asutuste kategooriad, kes muidu on kohustatud seda tasu maksma, on tõlgendanud direktiivi artikli 5 lõiget 3 viisil, mis ei ole kooskõlas selle peamise eesmärgiga ega kitsa tõlgendamisega, mis on selle sätte puhul nõutav, kuna see säte näeb ette erandi autoritele tasu maksmise üldkohustusest.

42 Neil tingimustel tuleb komisjoni hagi lugeda põhjendatuks.

43 Järelikult tuleb sedastada, et kuna Hispaania Kuningriik vabastas peaaegu kõik, kui mitte kõik asutuste kategooriad, mis tegelevad autoriõigustega kaitstavate teoste üldsusele laenutamisega, laenutuste korral autoritele tasu maksmise kohustusest, on Hispaania Kuningriik rikkunud direktiivi artiklitest 1 ja 5 tulenevaid kohustusi.

Kohtukulud

44 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Hispaania Kuningriik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista Hispaania Kuningriigilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Kuna Hispaania Kuningriik vabastas peaaegu kõik või kõik asutuste kategooriad, kes tegelevad autoriõigustega kaitstavate teoste üldsusele laenutamisega, laenutuste korral autoritele tasu maksmise kohustusest, on Hispaania Kuningriik rikkunud nõukogu 19. novembri 1992. aasta direktiivi 92/100/EMÜ rentimis- ja laenutamisõiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas artiklitest 1 ja 5 tulenevaid kohustusi.**

2. **Mõista kohtukulud välja Hispaania Kuningriigilt.**

Allkirjad